

MAANÕUKOGU

Protokoll nr. 2.

Koosolek 5. juulil 1917 kubermangu lossi Valges saalis,
Tallinnas, Toompeal.

Kokku olid tulnud 38 maanõunikku: J. Tõnisson, J. Lasn, K. Grau, V. Masik, J. Seljamaa, H. Kruus, H. Roos, J. Reintam, A. Veiler, A. Podrätshik, T. Laur, A. Ennemuist, A. Vallner, P. Johanson, K. Saral, H. Reimann, A. Palm, J. Raamot, J. Koort, J. Kurvits, N. Kõstner, V. Mikkel-saar, K. Baars, V. Neggo, T. Kuusik, A. Kurrikoff, Chr. Arro, A. Kohver, A. Leetsmann, J. Vilms, A. Birk, J. Temant, H. Riberg, H. Pöhl, M. Kiirats, R. Jaska, H. Kask, J. Kalm.

Koosoleku avab juhataja Vallner kell 11.25 min. e. l.

Alguses loeb n. Birk härra Lukaschevitsi, Põhja väerinna Eesti arstide ja Viru maakonna nõukogu poolt tervitused ette. Kubermangu komissari abiline Parts tervitab kubermangu nõukogu oma nimel ja Tartu linnapea herra Luhti poolt. (Vaata lisad nr. 1—3).

Esimees paneb järgmise päevakorra ette:

1. Mandaatkomisjoni tegevuse juhtnõõride väljatöötamine.

2. Jagunemine volituste mandaatkomisjonidesse.

3. Maanõukogu sisemine korraldus.

4. Maakonna nõukogude ja Maanõukogu vahekord.

Päevakord võetakse vastu.

1. Maanõukogu juhatuskiri.

Asutakse esimese päevakorra punkti arutamisele. N. Tõnisson kannab ette komisjoni poolt vastu võetud juhatuskirja, mida üksikute punktide kaupa läbi vaatama hakatakse. Pärast lühikesi läbirääkimisi võetakse juhatuskiri väikeste parandustega järgmisel kujul vastu.

Maanõukogu juhatuskiri.

(Наказъ).

Maanõukogu istumiste avamine ja volituste järelvaatamine.

1. Maanõukogu jaguneb oma liikmete volituste järelkatsumiseks liisu järele 3 jaoskonda. Liisuvõtmiseks kirjutatakse koosolejate arvu järele sedelikeste peale nii mitu korda arvud 1, 2 ja 3, igale sedelikesele üks arv, mitu liiget, 3 peale jagatud, nõukogul on. Igal koosolija tõmbab

liisu ja läheb sellesse jaoskonda, mille numbri ta välja on tõmmanud.

Tähendus: Maanõukogu liikme äraolekul võtab tema asemel liisku juhataja.

2. Jaoskonnad asuvad kohe Maanõukogu liikmete valimiste ja volituste järelvaatamisele. Selleks lähevad kõikide maakondade valimisekogude valimisteaktide Maanõukogu juhatuse kaudu jaoskondade kätte, maakondade tähestiku järele, iga ühte jaoskonda 3 maakonda ja nende maakondade linnad.

3. Jaoskonnad valivad eneste keskelt juhataja, kirjatoimetaja, ja soovi järele ka iseäralise aruandja. Kui viimast valitud ei ole, on juhataja aruandjaks.

4. Üksikute valimiste toimetuste läbivaatamiseks võivad jaoskonnad erikomisjonisi asutada, kus mitte vähem, kui kolm liiget ei ole.

5. Jaoskondadel on õigus mitte ainult valimiste kirjalikku talitust läbi vaadata, vaid ka maakonna valimisekogude juhatusele ja ametnikkudel täiendavaid teateid nõuda ja tunnistajaid ja asjast huvitatud isikuid üle kuulata, mis otstarbeks neil õigus on selle kohaste ametiasutuste ja isikute poole pöörata.

6. Maanõukogu liige, kelle volituste kohta kahtlus on tekkinud, kuulatakse üle, kuid otsus tehakse ilma tema juuresolekuta.

7. Läbivaatamiste tagajärgede kohta tehakse protokoll ja antakse Maanõukogu koosolekule teada.

8. Kõik jaoskondade otsused tehakse liht-hälteenamusega, kusjuures üle poole jaoskonna liikmetest koos peab olema.

9. Peale Maanõukogu liikmete valimiste-talituste läbivaatamist jaoskondades astub Maanõukogu uuesti üleüldiseks koosolekuks kokku, kuulab jaoskondade aruanded ära ja otsustab nende kinnitamise küsimuse.

10. Üksikute liikmete volituste tühjastunnistamiseks on koosolijate ⅔ hälteenamust vaja, kuna hääletamine kinniselt sedelitega sünnib.

11. Liige, kelle volituste kinnitamine edasi lükatud, jääb kuni lõpuliku otsuseni Maanõukogu liikmete hulka ja tal on kõik nende õigused, kui valitud liikmel.

12. Kui enam kui pool Maanõukogu valitud liikmete volituste arvust on kinnitatud (Maksmapanemise sead. määr. § 3 I jagu), siis asub Maanõukogu oma juha-

tuse valimisele (Sead. maksmapanemise määr. § 3 II jagu).

13. Juhatusel liikmete valimine sünnib kinnisel hääletamisel. Valituks tunnistatakse see, kes üle poole kõigi Maanõukogu liikmete häältest on saanud.

14. Juhatuses on: esimees, esimene ja teine abiesimees, üks sekretär ja selle esimene ja teine abi.

15. Maanõukogu kirjavahetus ja kantselile käib juhatusel võimkonda.

16. Maanõukogu protokollide kirjutamine sünnib Maanõukogu sekretäride juhatusel ja vastutusel maavalitsuse sekretariaadi poolt. Maanõukogu otsused antakse täidesaatmiseks viibimata juhatusel poolt maavalitsusele edasi.

2. Mandaatkomisjonide moodustamine.

Selle järele jaguneb nõukogu liisu järele volituste läbivaatamiseks kolme osakonda. Puuduvate liikmete eest võttis liisku esimees. Esimesesse osakonda langesid: Veiler, Podrätshik, Seljamaa, Laur, Ennemuist, Palm, Leetsmann, Vilms, Riberg, Kalm, Päts, Piip, Ast ja Januson; teise — Lasn, Masik, Kruus, Reintam, Johanson, Kurvits, Köstner, Mikkelsaar, Baars, Neggo, Kurrikoff, Birk, Temant ja Kiirats; kolmandasse — Tõnisson, Grau, Roos, Vallner, Saral, Reiman, Raamot, Koort, Kuusik, Arro, Kohver, Pöhl, Jaska ja Kask. Esimese komisjoni kutsutakse kokku n. Vilms, teise n. Temant ja kolmanda — n. Raamot.

3. Komisjonide valimine.

Sisemise korralduse küsimust arutades otsustas nõukogu:

a) Kodukorra väljatöötamist mandatkomisjoni hooleks anda, kellel koopteerimise õigus on.

b) Komisjon valida, kes ajutiste täidesaatvate organite kompetentsi ära määraks. Pärast pikemaid läbirääkimisi valitakse 15-liikmeline komisjon, kellele kohuseks tehtakse täidesaatvate organite küsimust läbiharutada. Komisjoni valitakse: Baars, Tõnisson, Päts, Vilms, Raamot, Köstner, Mikkelsaar, Birk, Jaska, Vallner, Ennemuist, Kiirats, Masik, Lasn ja Saral. Komisjoni kutsutakse kokku n. Vallner.

c) Selle järele otsustatakse kaks asjade ülevõtmise korra äramääramise komisjoni valida. Kubermangu asjade üleandmise korra äramääramise komisjoni valitakse: Birk, Köstner ja Temant.

d) Rüütelkonna asjade üleandmise korra äramääramise komisjoni: Raamot, Kruus ja Piip; kandidaadiks valiti Te-

mant. Esimese komisjoni kutsutakse kokku Birk, teise — Raamot.

e) Vallavalimiste juhtnööride väljatöötamiseks valitakse 13-liikmeline komisjon: Reiman, Kurvits, Ennemuist, Laur, Koort, Johanson, Grau, Roos, Kask, Reintam, Birk, Vilms ja Seljamaa.

Komisjoni juurde tööle otsustatakse paluda kubermangu komissari abi härra Jaakson.

Komisjoni kutsutakse kokku n. Reiman.

4. Otsus ajutise kodukorra eelnõu esitamise kohta.

Maakonna nõukogude seisukorda arutades otsustati, et nad viibimata kiiremate asjade ajamisele asuks ja kubermangu nõukogule ajutise kodukorra eelnõu ette paneks.

5. Järgmise koosoleku ja päevakorra määramine.

Järgmine koosolek määrati 6-maks juuliks kell 4 p. l. järgmise päevakorraga:

1. Mandaat-komisjoni aruanne.
2. Täidesaatvate organite asutamise küsimus.
3. Valla omavalitsuse valimiste juhatuskirja läbivaatamine.
4. Kubermangu komissari valimise küsimus.
5. Järgmise koosoleku aeg.

Ar. Vallner (*allkiri*).

Jul. Seljamaa (*allkiri*).

A. Birk (*allkiri*).

LISAD.

LISA nr. 1.

Петроградский Областной Комитетъ Всероссийскаго крестьянскаго Союза шлетъ сердечный привѣтъ Земскому Совѣту и вмѣстѣ съ тѣмъ горячее пожеланіе успѣшной работы для блага Эстляндіи.

Вслѣдствіе правительственнаго запрещенія передавать всякія привѣтственныя телеграммы, мы принуждены, къ сожалѣнію отправить это привѣтствіе почтою.

Товарищъ предсѣд. Петрогр. Обл. Ком. Всеросс. Крест. Союза
I. Лукашевичъ.

30-го іюня 1917 г.

LISA nr. 2.

Maapäevale. Tallinn.

Esimesele Eesti maapäevale jõudu ja julgust! Esiisade maa olgu ainult meie endi juhtida, ehk meid ärgu olgu!

Küll üle seitsmesaja aastalist kannatust ja ootamist! Edasi!

Põhja väerinna Eesti arstid: Lüüs, Müllerson, Greenberg, Juss, Hansson ja provisor Schnicker.

Riias 1. VII 17.

LISA nr. 3.

Eesti Maanõukogule. Tallinn.

Olgu tervitatud noor rahvaesitus ajaloolisel pöördpäeval Eestis. Kasvagu, kosugu vaba kodumaa! Jõudu ja püsivust rahva valitud poegadele ja tütardele raskest ja vastutusrikkas töös. Elagu uus ühine ja tugev Eesti!

Viru maakonna nõukogu ajutine esimees: M. Juhkam.

Kirjatoimetaja: E. Rosenberg.

Rakveres, 1. juulil 1917. a.